

ANDRZEJ FISCHER

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMITETU OPIEKI NAD KOPCEM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W 2018 ROKU

Na Kopcu prowadzono bieżącą konserwację zieleni. Kilkakrotnie koszone trawę na zboczach i przycinano żywopłot wokół stożka Kopca. Specjalistyczna firma wykonywała w kwietniu i maju drobne uzupełnienia stoków.

Kopiec był monitorowany przez członków Komitetu. Dr Rafał Gawalkiewicz, pracownik naukowy AGH i członek Komitetu, nadzorował wraz ze studentami monitoring geodezyjny przemieszczeń poziomych i pionowych Kopca w oparciu o sieć punktów obserwacyjno-stabilizacyjnych, zamontowanych na obrzeżach ścieżek i na zboczach.

W lipcu wymieniono maszt flagowy na szczycie Kopca na nowy, będący repliką poprzedniego, lecz wykonany ze stali nierdzewnej, z możliwością jego pochylenia na zawiasie podczas ewentualnych napraw.

Z inicjatywy Adama Migo, członka Komitetu, Jacek Szacoń dokonał renowacji ufundowanego w 1989 roku dębowego Krzyża pod Kopcem. Uzupełniono daty na Krzyżu i wyczyszczono mosiężne litery.

W pawilonie trwały bieżące prace porządkowe i drobne naprawy. Wycięto tuje przed budynkiem, przycięte zostały też gałęzie drzew rosnących za pawilonem, żeby opadające liście nie zalegały na dachu i nie niszczyły pokrycia.

W dniu 19 maja w pawilonie zorganizowano uroczyste spotkanie członków Komitetu i zaproszonych gości, poświęcone zmarłym honorowym członkom: Zdzisławowi Szewczukowi, Zenonowi Malikowi i Włodzimierzowi Śliwczyńskiemu.

W związku z przypadającym w 2018 roku stułeciem odzyskania niepodległości Kopiec był celem licznych wycieczek i spotkań patriotycznych. Współorganizatorem lub organizatorem wielu z nich był Komitet. Jego członkowie oprowadzali zwiedzających, głosili wykłady i przygotowywali pokazy multimedialne w Pawilonie i pod wiatą, przedstawiające postać Marszałka i dzieje Kopca. Wyjątko-

wym zainteresowaniem cieszyła się stała wystawa w Pawilonie, jak również doraźnie organizowane na okoliczność imprez i pikników ekspozycje pod wiatą i przy Kopcu.

Na Sowińcu odbywały się liczne spotkania współorganizowane przez Komitet, m.in.:

- 12 maja: Majówka Historyczna zorganizowana przez Związek Strzelecki „Strzelec” Józefa Piłsudskiego, z udziałem m.in. Orłąt – młodych strzelców z Podkarpacia,
- 23 maja: finał projektu edukacyjnego Instytutu Pamięci Narodowej „Kamienie pamięci”,
- 30 maja: wizyta 150-osobowej delegacji Społecznej Szkoły Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego,
- 4 czerwca: finał międzynarodowego rajdu rowerowego z Wilna do Krakowa; pamiątkowe medale wręczyli zwycięzcom fundatorzy Andrzej i Franciszek Żmudzczy, członkowie Komitetu,
- 21 lipca: spotkanie z okazji 81. rocznicy zakończenia sypania Kopca Józefa Piłsudskiego,
- 5 sierpnia: capstrzyk wojskowy z udziałem prezydenta RP Andrzeja Dudy, z okazji inauguracji Marszu Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej, połączony z kolejnym złożeniem ziem w Kopcu; po uroczystościach Pan Prezydent spotkał się w pawilonie z Zarządem Komitetu,
- 5 października: Rajd Niepodległości Między Dwoma Kopcami,
- 16 października: Szkolny Rajd Niepodległościowy, zorganizowany przez Szkołę Podstawową nr 25 im. Tadeusza Kościuszki,
- 7 listopada: uroczysty apel XLIV Liceum Ogólnokształcącego, przygotowany przez Zbigniewa Rybę, nauczyciela tej szkoły i członka Komitetu.

Przewodniczący Komitetu i jego członkowie byli autorami licznych publikacji i spotkań na terenie

Krakowa i Małopolski, poświęconych odzyskaniu niepodległości. Przewodniczącego Jerzego Bukowskiego zaproszono do krakowskiej Rady Programowej Obchodów 100-lecia Niepodległości. Warto dodać, że był on też autorem hasła: „Nie byłoby 11 listopada 1918 roku bez 6 sierpnia 1914 roku”.

W dniu 29 listopada dr Jerzy Bukowski otrzymał, przyznawaną przez Instytut Pamięci Narodowej, honorową Nagrodę „Świadek historii”.

Piątego grudnia w krypcie Srebrnych Dzwonów, podczas uroczystości z okazji 151. rocznicy urodzin Józefa Piłsudskiego, Szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Jan J. Kasprzyk wręczył medale Pro Bono Polonia członkom Komitetu: Jerzemu Bukowskiemu, Andrzejowi Fischerowi, Edwardowi Jankowskiemu, Przemysławowi Wywiłowi, oraz medal Pro Patria Iwonie Fischer.

Szóstego grudnia w siedzibie Muzeum Armii Krajowej odbyła się promocja książki *Na szlaku Kadrowek 1981–1989*, autorstwa Macieja Gawlikowskiego, Mirosława Lewandowskiego i Andrzeja Stawiarskiego, członków Komitetu. Podczas spotkania medale Pro Patria otrzymali byli i obecni zasłużeni członkowie Komitetu: Jerzy Dobrowolski, Maciej Gawlikowski, Krystyna Jędras, Danuta Kinaszewska, Mieczysław Kopeć, Mirosław Lewandowski, Zygmunt Łenyk, Andrzej Marcinek, Małgorzata Marcinek-Marek, Adam Migo, Janina Nawrocka, Ludomir Olkuśnik, Anna Olpeter-Łenyk, Katarzyna Pacholarz, Adam Roliński, Andrzej Stawiarski, Tomasz Strutyński, Małgorzata Ścisłowicz, Artur Then, Jacek Torbicz, Artur Więcek, Józef Więcek.

W Domu Zwierzynieckim, Oddziale Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, została zorganizowana wystawa *Kopiec pamięci*, przygotowana przez kustosz Justynę Kutrzebę. Członkowie Komitetu byli czynnie zaangażowani w jej przygotowanie, wśród eksponatów znalazły się m.in. archiwalia Komitetu. Integralną częścią ekspozycji były nagrane wspomnienia członków Komitetu dotyczące odbudowy Kopca w latach osiemdziesiątych XX wieku. Wystawie towarzyszyły wykłady, prelegentami byli m.in. członkowie Komitetu: Iwona Fischer („Historia społecznego zaangażowania, czyli jak sypano kopiec Józefa Piłsudskiego na Sowińcu”), dr Jerzy Bukowski („Powstanie i działalność Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego”) i dr Przemysław Wywił („Józef Herzog – w służbie Niepodległej”).

Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego przygotowała wystawę plenerową *Kraków dla Niepodległości*, która na 240 planszach rozmieszczonych wokół Plant przedstawiała rolę

Krakowa w odzyskaniu niepodległości. Autorami byli członkowie Komitetu: Piotr Kalisz, Adam Roliński i Andrzej Stawiarski. Wykorzystali oni zbiory fotograficzne i ikonograficzne Komitetu, m.in. na kilku planszach pokazano historię budowy i odnowy Kopca oraz rolę Komitetu w tym zakresie.

Dnia 18 października Komitet współorganizował uroczystość odsłonięcia przy ul. Topolowej 18 w Krakowie tablicy upamiętniającej zamieszkiwanie w tym budynku Bronisława Piłsudskiego. Fundatorką tablicy była właścicielka kamienicy Aleksandra Karbownicka. Notabene w 1981 roku Komitet zorganizował w tym samym miejscu uroczystość przywrócenia tablicy poświęconej Józefowi Piłsudskiemu.

Członkowie Komitetu tradycyjnie brali udział w licznych uroczystościach patriotycznych:

- 21 stycznia w Marszu Powstania Styczniowego na trasie Szydłów–Suchedniów–Bodzentyn–Wąchock,
- 27 stycznia w spotkaniu opłatkowym przygotowanym na terenie klasztoru oo. Kapucynów przez Komitet, Małopolski Oddział Związku Piłsudczyków i Towarzystwo im. Józefa Piłsudskiego,
- 2 lutego w Jędrzejowie w odsłonięciu tablicy poświęconej Piotrowi Kurkowi, członkowi Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy AK;
- 9 lutego w spotkaniu pod hasłem „Wolnych ludzi nic nie złamie”, podczas którego odbyła się promocja książek poświęconych żołnierzom wyklętym; wręczono także nagrody im. sierż. Józefa Franczaka „Lalusia”, wyróżniono m.in. członków Komitetu Stanisława Kamockiego i Wacława Szaconia,
- 20 lutego w odsłonięciu pomnika Juliusza Lea (u zbiegu ulic Józefińskiej i Nadwiślańskiej),
- 4 marca w III Dniu Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Naramie, przygotowanym przez członka Komitetu dra Przemysława Wywił,
- 18 marca w mszy św. w katedrze wawelskiej z okazji imienin Marszałka,
- 20 maja w mszy św. w katedrze wawelskiej z okazji 83. rocznicy śmierci Marszałka,
- 4 czerwca w odsłonięciu w Krakowie pomnika płk. Ryszarda Kuklińskiego,
- 15 czerwca w odsłonięciu w szkole przy ul. Topolowej tablicy poświęconej Augustowi Emilowi Fieldorfowi „Nilowi”,
- 11 lipca w obchodach 75. rocznicy Krwawej Niedzieli na Wołyniu,

- 5 sierpnia w mszy św. w katedrze wawelskiej okazji rocznicy wymarszu I Kompanii Kadrowej, z udziałem prezydenta RP Andrzeja Dudy,
- 6–12 sierpnia liczni członkowie Komitetu uczestniczyli w Marszu Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej Kraków–Kielce; funkcję wicekomendanta z ramienia Komitetu pełnił Andrzej Fischer,
- 17–19 sierpnia w obchodach 98. rocznicy bitwy pod Zadwórzem koło Lwowa,
- 1–2 września w Światowym Zjeździe Weteranów Walk o Niepodległość w Warszawie,
- 17 września w obchodach 79. rocznicy agresji Związku Sowieckiego na Polskę i Dnia Sybiraka,
- 12 października w odsłonięciu pomnika Józefa Piłsudskiego w Nysie; w jego budowę zaangażowany był członek Komitetu, prof. wrocławskiej ASP Krzysztof Rozpondek,
- 29–31 października w obchodach oswobodzenia Krakowa w 1918 roku,
- 30 października w otwarciu wystawy *Niepodległość. Wokół myśli historycznej Józefa Piłsudskiego* w Nowym Gmachu Muzeum Narodowego w Krakowie,
- 3 listopada w V Krakowskich Zaduszkach za Żołnierzy Wyklętych – Niezłomnych,
- 6 listopada w odsłonięciu odtworzonego pomnika Józefa Piłsudskiego w Zamościu; w trakcie uroczystości pod pomnikiem wmurowano urnę z ziemią z Kopca Józefa Piłsudskiego na Sowińcu; pomysłodawcą rekonstrukcji pomnika był członek Komitetu Jerzy Zacharow,
- 10 listopada w poświęceniu wiechy budowlanej na nowo wznoszonym budynku Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku,
- 9 grudnia w mszy św. z okazji 151. rocznicy urodzin Marszałka.

Dokonano w Rejestrze Sądowym zmiany w zapisie dotyczącym czasopisma Komitetu „Sowiniec”, dopisując jako współwydawcę – zgodnie ze stanem faktycznym – Fundację Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego w Krakowie.

W 2018 roku Komitet pożegnał swoich zasłużonych członków: 3 kwietnia – Zenona Malika, honorowego wiceprzewodniczącego z ramienia środowiska Kadetów; 3 kwietnia – Włodzimierza Śliwczyńskiego, honorowego wiceprzewodniczącego Komitetu i wieloletniego kierownika odbudowy Kopca; 1 października – Grzegorza Gilla; 19 października – Andrzeja Jędrasa; 30 października – Władysława Grodeckiego; 2 listopada – prof. Jerzego Wyrozumskiego, członka założyciela Komitetu.

Dnia 28 lutego 2018 roku w siedzibie Towarzystwa przy ul. św. Jana 12 odbyło się coroczne Ogólne Zebranie Komitetu. Zebranie zaproponowało Wydziałowi Towarzystwa do zatwierdzenia obecne władze w składzie:

- przewodniczący dr Jerzy Bukowski;
- wiceprzewodniczący ds. organizacyjnych Andrzej Fischer;
- wiceprzewodniczący ds. uroczystości Edward Jankowski;
- sekretarz Piotr Olszewski
- skarbnik Małgorzata Marcinek-Marek; wiceprzewodniczący honorowi:
- Zenon Malik, z ramienia Kadetów II RP;
- inż. arch. Włodzimierz Śliwczyński, zasłużony przy odbudowie Kopca;
- Witold Tukałło, zasłużony przy odbudowie Kopca.

Obowiązki archiwisty Komitetu wykonuje Anna Fischer.

W składzie Wydziału TMHiZK pozostają dr Jerzy Bukowski oraz Andrzej Fischer, który pełni funkcję skarbnika Towarzystwa. Piotr Olszewski i Przemysław Wywiół wchodzi w skład Komisji Kontrolującej Towarzystwa.